

POPsoite LNP-kysely nuorisotyön ja soite-kentän yhteistyöstä 2021

Sanna Tauriainen, POPsoite LNP, projektisuunnittelija

POP sote LNP-kysely nuorisotyön ja sote-kentän yhteistyöstä 2021 sekä Pohjois-Pohjanmaan nuorisotyön kentän tunnusluvut ja toiminnot 2020

Osana POPsoten Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen Lapset, nuoret ja perheet-kehittämishjelmaa teimme kyselyn nuorisotyön kentän ja sosiaali- ja terveydenhuollontoiimijoiden yhteistyöstä sekä kartoitimme, millaisia hyviä yhteistyön käytänteitä Pohjois-Pohjanmaan alueella löytyy? Tavoitteena oli kerätä hyvien käytänteiden työkalupakki nuorten kanssa toimimisesta sekä toimivia nuorisotyön kanssa tehtävän monialaisen yhteistyön käytänteitä. Kysely oli auki 29.11-16.12.2021 välisen ajan.

Vastauksia saapui yhteensä 18 kappaletta, lisäksi tehtiin 3 täydentävää haastattelua. Vastaukset saapuivat seuraavista kunnista ja kaupungeista. Suluissa on määrä, jos vastauksia tuli kunnasta enemmän kuin kerran. Alavieska, li (2kpl), Kalajoen kaupunki, Kempele, Kärsämäki, Liminka, Lumijoki, Merijärvi, Nivalan kaupunki, Oulaisten kaupunki, Oulun kaupunki (2 kpl), Pudasjärven kaupunki, Pyhäjärven kaupunki, Raahen kaupunki, Sievi ja Siikajoki. Vastauksista olen poistanut paikallista tietoutta, jotta anonymisuus säilyy.

Nuorisolaki 1285/2016 määrittää nuorisotyön kentällä tehtäviä työtä. Lain tavoitteena on edistää:

- 1) edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa;
- 2) tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista;
- 3) tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa;
- 4) edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista; sekä
- 5) parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat: 1) yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys; 2) kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen; 3) monialainen yhteistyö. (Nuorisolaki 1285/2016, 2§)

Raporttiin on laitettu myös tiivistelmät nuorisokentän tilastoista. Työssä on käytetty seuraavia raporttia ja tilastoja: Etsivä nuorisotyö Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella 2020, Elisa Hietala, ohjaamon valtakunnallisia tilastoja sekä nuorisotilastot.fi & ohjaamot.fi -sivustoja sekä finlex.fi -sivustoa.

Nuorisotyö 2020

Pohjois-Pohjanmaalla on 0-28 –vuotiaiden määrä 151 339 (36,6%), nuorisotoimen nettomenot alueella on 14,19milj., joista käyttömenot per nuori 94€ (keskiarvo). Arvio koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevista 15-28-vuotiaista nuorista on 6002-9999 (8,2-13,6%). Pohjois-Pohjanmaan alueella perusnuorisotyössä on henkilökuntaa 176,7htv ja alueella 68 kappaletta nuorisotiloja. Alla on tilasto kuntien palveluista Pohjois-Pohjanmaalla. Luvut ovat pääsääntöisesti koko maan keskiarvoa korkeampia. (Nuorisotilastotot.fi). Nuorisotyön kulmakivi on nuorten vapaaehtoinen osallistuminen toimintaan.

Palvelu (2020)	Pohjois-Pohjanmaa	Koko maa
Avoin nuorisotyö / yhteisöllinen nuorisotyö		
Nuorisotalot tai muut nuorille avoimet tilat	100%	93.6%
Nuorisotilojen "avoimet nuorten illat" -toiminta	100%	94.2%
Avoin pienryhmä- tai kerhotoiminta	86.7%	84.1%
Digitaalinen nuorisotyö / verkkonuorisotyö	90%	82.7%
Nuorten tieto- ja neuvontatyö	86.7%	83.7%
Nuorille järjestetyt koulutukset ja tiedotustilaisuudet	73.3%	72.5%
Kansainvälinen nuorisotyö	46.7%	38.3%
Leiritoiminta	86.7%	79.7%
Kohdennettu ja erityisnuorisotyö		
Etsivä nuorisotyö	100%	96.3%
Katutyö tai jalkautuva nuorisotyö	73.3%	65.8%
Ohjaamon palvelut	40%	37.6%
Pienryhmätoiminta	80%	68.8%
Yksilöohjaus	83.3%	82%
Nuorisotyö koulussa		
Nuorisotyö peruskouluissa	83.3%	81.4%
Nuorisotyö peruskoulun ja toisen asteen nivelvaiheessa	63.3%	62.7%
Nuorisotyö toisen asteen oppilaitoksissa	56.7%	46.8%
Osallisuustoiminta ja yhteiskunnallinen nuorisotyö		
Nuorisojärjestöjen tukipalvelut	46.7%	46.4%
Nuorten vapaiden toimintaryhmien tukipalvelut	30%	38.6%

Kuinka yhteistyö toimii nuorisotyön ja sote-toimijoiden välillä?

Kysymykseen, Kuinka yhteistyö toimii nuorisotyön ja sote-toimijoiden välillä? Mukaan luetaan oppilashuolto, terveystalvelut, sosiaalipalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut vastattiin seuraavasti. Asteikko 1-5 oli annettu seuraavasti erittäin huonosti-melko huonosti-neutraalisti-melko hyvin –erittäin hyvin. Vastaajien määrä kysymykseen oli 16 kappaletta.

Keskiarvot vastauksista:

Koulussa tehtävä nuorisotyötä arvioitiin 4,0

Mahdollinen työparityöskentely 3,4

Monialainen yhteistyö 3,6

	Erittäin huonosti	Melko huonosti	Neutraalisti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	Keskiarvo
Koulussa tehtävä nuorisotyö	0,0%	6,2%	12,5%	56,3%	25,0%	4,0
Mahdollinen työparityöskentely	0,0%	25,0%	25,0%	31,2%	18,8%	3,4
Monialainen yhteistyö	0,0%	12,5%	18,7%	62,5%	6,3%	3,6

Kun pyydettiin avaamaan avoimen vastauksen kautta yhteistyötä, kahdeksasta vastauksista nousi kolmen teeman (yhteistyö, tiedonkulku ja haasteet) alle seuraavaa:

Yhteistyö

-Yhteistyö toimii yleisissä asioissa. Koulussa tehtävä nuorisotyö toimii vaihtelevasti alueesta riippuen. Toisen asteen oppilaitosnuorisotyöstä on saatu hankkeen kautta hyviä kokemuksia. Sosiaalipuoli toimii erinomaisesti yhteistyössä.

-Niiden toimijoiden ja tahojen (koulukuraattori, terveydenhoitaja, psykologi) kanssa, joita kohdataan säännöllisesti (osaa päivittäin) yhteistyö toimii hyvin. Työntekijät tuntevat toistensa tehtäväkuvat ja pystyvät hyödyntämään kunkin osaamista hedelmällisen yhteistyön luomiseen.

-Monialainen yhteistyö sujuu vaihtelevalla menestyksellä. Yhteistyö työntekijöiden välillä toimii kyllä erinomaisesti, kun kyseessä on asiakastyö.

-Oppilashuolto on tällä hetkellä kunnan omaa toimintaa ja toimii hyvin. Koulunuorisotyö on hankkeena järjestettävää toimintaa kunnan oman toiminnan ohessa ja hyvin toimii. Sote-puolen toimijat ja kontaktit ovat minimaaliset.

- Koulunuorisotyö on hankkeena järjestettävää toimintaa kunnan oman toiminnan ohessa ja hyvin toimii.

Tiedonkulku

-Jos mennään esim. yksittäisen nuoren asioihin tieto ei kulje eri toimialojen henkilöiden kesken. Tämä olisi tärkeää, jos perimmäisenä tarkoituksena on auttaa nuorta. Nuoren tilanteesta pitäisi pysyä puhumaan yksityiskohtaisemmin ja avoimesti, rikkomatta kuitenkaan henkilötietosuojaa ja lainsäädäntöä.

Haasteet

- Hyvinvointialueiden resurssipula vaikeuttaa työparityöskentelyä hallintokuntarajojen yli.
- Yhteistyö terveystoimen kanssa ei toimi
- Mutta on toimijoita (esim. sosiaalipalvelut), joita ei kohdata käytännössä lainkaan ja joita ei tavoiteta edes monialaisen yhteistyön kautta, koska he eivät osallistu tapaamisiin, vaikka edustaja on nimetty.
- Esimerkiksi verkostojen kokouksiin ei tahdo väki oikein päästä.
- Haasteita työskentelyssä on vaihtuvuus. Usein uusi työntekijä alussa keskittyy oman yksikön toimintojen opetteluun ja kestää aikaa päästä sisälle yhteistyöhön, varsinkin jos ei ole kuvattu auki yhteistyötä.
- Nuorisotyö ja muut toimijat tekevät hieman eri tyylillä töitä eli esim. työparia on vaikea saada "nuorisotyön vapaamuotoisempiin" juttuihin muilta toimijoilta, jotka lähestyvät asiakaskuntaa enimmäkseen toimistosta käsin.

Yhteenveto: Perusnuorisotyössä monialainen yhteistyö koettiin toimivaksi, vaikka selkeitä poikkeuksiakin oli. Varsinkin koulussa tehtävä päivittäinen yhteistyö (oppilashuollon toimijat) nähtiin hyvin toimivana. Monialaista yhteistyötä hankaloitti varsinkin yhteistyökumppaneiden poisjäänti yhteistapaamisista. Myös työntekijöiden vaihtuvuus aiheuttaa haasteita. Tiedonkulussa nuorten asioissa, rikkomatta henkilösuojaajaa, toivottiin parannusta.

Etsivä nuorisotyö 2020

Pohjois-Pohjanmaalla asuu 72 703 15-28-vuotiasta nuorta ja nuorta-aikuista, joista 1703 on ollut etsivän nuorisotyön asiakuudessa. Etsivää nuorisotyötä on alueella avustettu 51 htv verran. Pohjois-Pohjanmaalla nuoret ovat tulleet etsivän nuorisotyön piiriin seuraavasti; 37,1% oppilaitosten kautta, 26,8% suoraan tai läheisten kautta, 11,3% virallinen toimialan kautta, 11,2% sosiaali- ja terveystoimen kautta, 9,0% nuorisotyön kautta ja muun kautta 4,5% nuorista (Nuorisotilastotot.fi). Etsivä nuorisotyö on asiakaslähtöistä, luottamuksellista, vapaaehtoista ja maksutonta.

Avin kyselyssä toimijat listasivat yhdestä kolmeen sellaista palvelua, mistä on puutteita nuorten näkökulmasta. Vastauksissa toistuivat samat teemat: puutteita oli mielenterveys- ja päihdepalveluissa, kuntouttavasta työtoiminnassa, TE-toimiston palveluissa, ammatillisen koulutuksen mahdollisuuksissa omalla kotikunnalla, sekä matalan kynnyksen yksilöllisissä palveluissa. Myös terveystoimen palveluja, vapaa-ajanviettomahdollisuuksia, vuokra-asuntojen määriä ja julkisia liikenneyhteyksiä pidettiin puutteellisina. Muita puutteita koettiin esim. Jopo-luokan, Ohjaamon tai velkaneuvonnan ja päihdeettömien kokoontumistilojen puuttumisessa.

Kun kysyttiin etsivään nuorisotyön haasteista, vastattiin seuraavaa: Vastauksissa usein toistui nuorille suunnattujen palvelujen heikko saatavuus, nuorten sitouttaminen etsivän nuorisotyön kanssa tehtävään yhteistyöhön ja motivaatio-ongelmat, kuntien suuresta pinta-alasta johtuvat eristäytyneisyyden tai tavoittamisen ongelmat sekä muiden toimijoiden kanssa tapahtuvan yhteistyön toimimattomuus. (Etsivä nuorisotyö Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella 2020, Elisa Hietala)

Kuinka yhteistyö toimii etsivän nuorisotyön ja sote-toimijoiden kesken?

Kysymykseen, Kuinka yhteistyö toimii etsivän nuorisotyön ja sote-toimijoiden kesken? Mukaan luetaan oppilashuolto, terveystalvet, sosiaalipalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut vastattiin seuraavasti. Asteikko 1-5 oli annettu seuraavasti erittäin huonosti-melko huonosti-neutraalisti-melko hyvin –erittäin hyvin. Vastaajien määrä kysymykseen oli 15 kappaletta.

Keskiarvot vastauksista:

Tiedonkulku asiakasohjauksessa 3,8

Mahdollinen työparityöskentely 3,6

Monialainen yhteistyö 3,7

	Erittäin huonosti	Melko Huonosti	Neutraalisti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	Keskiarvo
Tiedonkulku asiakasohjauksessa	0,0%	0,0%	26,7%	66,6%	6,7%	3,8
Mahdollinen työparityöskentely	0,0%	6,7%	40,0%	40,0%	13,3%	3,6
Monialainen yhteistyö	0,0%	13,4%	13,3%	60,0%	13,3%	3,7

Kun pyydettiin avaamaan avoimen vastauksen kautta yhteistyötä, kuudesta vastauksista nousi kolmen teeman (yhteistyö, tiedonkulku ja haasteet) alle seuraavaa:

Yhteistyö

- Yhteistyö riippuu henkilöstä ja vaikeutuu aina, kun on henkilöstö muutoksia. Ei ole yhteisiä käytänteitä käytössä työtä ajatellen.
- Yhteistyön varmistamiseksi tulee olla nuorisotyöntekijän itse aktiivinen ja pitää säännöllisesti yhteyttä sote-toimijoihin.
- Toiminnalle on rakenteet, mutta välillä tulee tunne, että nuorta työnnetään aina johonkin eteen päin ja saadaan se pois omista käsistä.
- Yhteistyö toimii hyvin ja tiedonkulku sekä tavoitteet ovat yhteneväiset.
- Edelleenkin useat toimijat tekevät liikaa töitä toimistosta käsin. Mielestäni nuorisotyön vahvuus (ryhmät, vapaamuotoinen kokoontuminen esim. tulille) nähdään edelleen osittain "leikkimisenä" ja työparia on haastava löytää muista ammattiryhmistä.
- Oppilashuolto on tällä hetkellä kunnan omaa toimintaa ja toimii hyvin.
- Ymmärrys siitä, että työ on tavoitteellista, vaikka sitä toteutetaan toiminnallisilla menetelmin

Tiedonkulku

- Yhteistyö toimii hyvin ja tiedonkulku sekä tavoitteet ovat yhteneväiset

Haasteet

- Haasteita nuorten ohjautumisessa tarvitsemiinsa mt-palveluihin. Tarvetta entistä vahvemmalle rinnalle kulkevalle ja kotiin vietävälle tuelle.
- Ehkä tässä juuri sitä monialaista yhteistyötä voisi kehittää.

-Sote-puolen toimijat ja kontaktit ovat minimaaliset.

Yhteenveto: Etsivässä nuorisotyössä monialainen yhteistyö ja tiedonkulku asiakastyössä, nähtiin erityisen toimivana. Yhteistyön haasteita koettiin kuitenkin silloin kun, tapahtui henkilöstö muutoksia, ei ollut yhteisiä käytänteitä tai yhteydenpito ei ollut tasapuolista. Toivottiin myös ymmärrystä tavoitteellisille toiminnallisille työskentelytavoille. Nuorten mielenterveys palveluissa koettiin haasteita ja toivottiin enemmän rinnalla kulkevia ja jalkautuvia palveluja.

Nuorten työpajatoiminta 2020

Pohjois-Pohjanmaalla 1173 nuorta-aikuista on ollut nuorten työpajatoiminnassa. Pohjois-Pohjanmaan alueella on 12 eri nuorten työpajaa, jossa tehdään starttivalmennusta. Pohjois-Pohjanmaalla on vuonna 2020 ollut kuntouttavan sopimuksella 37,01% (543 nuorta) ja sosiaalisen kuntoutuksen sopimuksella 2,93% (43 nuorta). Nuorten työpajatoiminnassa on Pohjois-Pohjanmaan alueella 138,7 htv. Pohjois-Pohjanmaalla valmentautujat ovat ohjautuneet nuorten työpajalle seuraavasti; 41,3% sosiaali- ja terveystoimen kautta (289+38 henkilöä), 14,7% työhallinnon kautta, 12,7% muut viranomaiset, 7,5% oppilaitosten kautta ja muun kautta 23% nuorista (sis. suoraan itse 13,9%) ja ei tietoa 0,7%.

Nuorten työpajajaksot ovat: alle 2kk 12,9%/ 2-3kk 7,2%/ 3-6kk 28,6%/ yli 6kk 26,1%/ 1v ja pitempi 25,1%. Nuorten sijoittuminen pajajakson jälkeen: Koulutukseen 28,9 % (157 henkilöä), Työelämään 13,6 % (74 henkilöä), Muuhun ohjattuun toimenpiteeseen (esim. päihdekuntoutus) 17,3 % (94 henkilöä), Muualle (esim. armeija, perhevapaa tms.) 7,5 % (41 henkilöä), Työttömäksi 27,8 % (151 henkilöä), Muutto toiselle paikkakunnalle 5,0 %. (Nuorisotilastot.fi)

Kuinka yhteistyö toimii nuorten työpajatoimijoiden ja sote-toimijoiden kesken?

Kysymykseen, Kuinka yhteistyö toimii nuorten työpajatoimijoiden ja sote-toimijoiden kesken? Mukaan luetaan oppilashuolto, terveystoimet, sosiaalipalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut vastattiin seuraavasti. Asteikko 1-5 oli annettu seuraavasti erittäin huonosti-melko huonosti-neutraalisti-melko hyvin –erittäin hyvin. Vastaajien määrä kysymykseen oli 11 kappaletta.

Keskiarvot vastauksista:

Tiedonkulku asiakasohjauksessa 3,7

Mahdollinen työparityöskentely 3,3

Monialainen yhteistyö 3,4

	Erittäin huonosti	Melko Huonosti	Neutraalisti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	Keskiarvo
Tiedonkulku asiakasohjauksessa	0,0%	0,0%	27,3%	72,7%	0,0%	3,7
Mahdollinen työparityöskentely	0,0%	9,1%	54,5%	36,4%	0,0%	3,3
Monialainen yhteistyö	0,0%	27,3%	9,1%	63,6%	0,0%	3,4

Kun pyydettiin avaamaan avoimen vastauksen kautta yhteistyötä, kymmenestä vastauksesta nousi kolmen teeman (yhteistyö, tiedonkulku ja haasteet) alle seuraavaa:

Yhteistyö

- Työpajojen osalta oppilaitosyhteistyö on aktiivista/ Yhteistyö oppilaitosten kanssa on aktiivista.
- Työparityöskentelyä vaikeuttaa resurssipula. Nuoria on vaikea saada mt- ja päihdepalveluiden piiriin (pitkät jonotusajat).
- Työpajatoiminnan tiimoilta on nähtävissä, että yhteistyö sellaisten toimijoiden kanssa sujuu täällä erittäin hyvin, joiden kanssa yhteistyö avoimen nuorisotyön puolella ei toteudu käytännössä lainkaan. Esimerkkinä yhteistyö sosiaalitoimen kanssa, mikä sujuu erittäin hyvin.
- Mutta sama kuin edellä, yhteistyön onnistumien vaatii nuorisotyöntekijän omaa aktiivista panosta ja kalenteriin ennalta sovittuja säännöllisiä tapaamisia toimijoiden kesken.
- Yhteistyö toiveena Nepsy-nuorten ryhmätoiminta, joka edistää nuorten kuntoutumista, mukautettu ryhmätoiminta.
- Tällä hetkellä yhteistyössä suuria haasteita monien sote-toimijoiden kanssa. Aiemmin yhteistyö on ollut tiivistä ja "yhteen hiileen puhaltamista", mutta lukuisten työntekijöiden vaihtuminen sote-palveluorganisaation eri tasoilla on johtanut tilanteeseen, jossa monialainen yhteistyö ei toimi toivotusti. Vielä vuosi sitten monialaisen yhteistyön kehittämistä ja hyvien käytänteiden jalostamista pidettiin yhteisissä neuvotteluissa tärkeänä sekä kunnan että Sote-kuntayhtymän henkilöstön keskuudessa, koska suuria muutoksia palvelurakenteisiin olisi tulossa kuntakokeilun ja sote-uudistuksen myötä. Tuolloin kaivattiin myös molempien organisaatioiden johdon läsnäoloa kehittämispalavereissa ja molempien sitoutumista kehittämistyöhön. Tarvitsemme molemmat organisaatiot toimimaan yhteisen asiakaskunnan parhaaksi.
- Monialaista yhteistyötä saisi olla enemmän ja tapaamisia useammin.
- Tavoite toimijoilla voi olla yhteinen, muut kertovat nuorelle toimistoajalla mitä pitäis tehdä ja nuorisotyö sitten harjoittelee asiat nuorten kanssa yhdessä tekemällä.
- Että 15v tehty kehittämistyö ei kaatuisi sopimusasiaan.
- Ymmärrys siitä, että työ on tavoitteellista, vaikka sitä toteutetaan toiminnallisina menetelmin
- Ei ole erikseen nuorten työpajaa/ Nuorten työpajatoiminnasta vastaa työllistämisen palvelut/ Ei ole nuorten työpajaa, nuoret sijoittuvat kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiksi. Yhteistyö aikuispuolen työpajan kanssa sujuu erinomaisesti.

Tiedonkulku

- Toivoisimme voivamme kertoa enemmän ja ajantasaisesti työpajoissamme auki olevista mahdollisuuksista kaupungin ohjaajille.
- Tietojen siirtäminen ja yhteisen ajan löytäminen haastavaa.

-Mahdollisimman varhainen tieto muuttuvista tekijöistä, että toimija pystyisi tekemään tarvittavia muutoksia.

Haasteet

-Joukossa on yksittäisiä työntekijöitä, joiden kanssa asiakaspalveluyhteistyö sujuu erittäin hyvin, mutta prosessien kokonaisuuden ja asiakkaiden yhteisvertaisen palvelun kannalta on haastavaa, jos käytännöt eivät ole yhtenäiset tai toiminnan taso vaihtelee suuresti.

-Lisäksi saamme tietoomme hyvin vähän taustatietoa työpajaan tulevan henkilön haasteista ja koemme että emme siitä syystä pysty riittävän hyvin tukemaan heidän arkeaan työpajoissa. Tässä voi olla lakisyitäkin yksilön tiedon osalta mutta koemme toistuvasti riittämättömyyttä ohjaamisessa.

-Päihdepalvelujen osalta kaipaisimme hyvää rajapintaa ja rinnalla olevaa ammattimaista päihdepalvelua oman toimintamme rinnalle.

Palkkatukipaikoissakin meillä on nuoria. Aina siellä työnteko ei onnistu, vaikka mielenterveyssyistä ja jakso joudutaan keskeyttämään. Koemme että pitäisi olla joku taho joka ottaisi silloin nuorista koppia. Mikäli he eivät heti ole kiinnostuneet kuntouttavasta työtoiminnasta, meillä ei ole tiedossamme muuta tahoja jonka pariin heidät ongelmiseen voisimme ohjata. On myös epäselvää mitä tietoja nuoren ongelmista voimme kertoa eteenpäin.

-Meillä työpajatoiminta on elinkeino/ työllisyyspuolella ja sen vuoksi en ole niin perillä tästä yhteistyöstä muiden kanssa. Nuorisotyön näkökulmasta aiemmin oli yhteistyö kankeaa. Meille näytti siltä, että nuori nähtiin numerona, joka piti pelastaa johonkin, että luvut näyttävät hyvältä. Viimeisen vuoden aikana yhteistyö on kehittynyt paljon ja työntekijöiden välillä on tullut aitoa yhteistyötä, jonka keskiössä on nuori itse.

-Yhteistyö viranomaisasioissa sekä jokaisen oman erikoisosaamisen tiimoilta toimii hyvin, mutta edelleen sama haaste kuin edellisissä vastauksissa eli muita ammattikuntia on vaikea saada mukaan esim. keittiöön kokkailemaan (opettamaan arkielämän taitoja), tai tulille (juttulemaan nuoret tulevaisuudesta).

Muita ajatuksia

-Pitääkö yhdistyksen rekisteröityä sosiaalipalvelujen tuottajaksi? Miten toimintaa täytyy muuttaa? Millä lailla täytyy profiloitua versus hyvinvointialue?

- Sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaiden määrän on ollut kasvussa

- Nuorten työpajatoimintaa on kehitetty monesta näkökulmasta mm. matalankynnyksen nuortenaikuisten palveluja, varhainen puuttuminen nuorisotyön tulokulmalla -> hyviä tuloksia työstä.

- nuorten työpajatoiminta tukee nuoren elämänhallintaa mm. mtt ja päihdetyö, osallisuus, elämänhallinnalliset taidot, talous yms. Nuorisotakuun toteutuminen

Yhteenveto: Nuorten työpajatoiminnassa monialainen yhteistyö ja tiedonkulku asiakastyössä yleensä nähtiin erityisen toimivana. Avoimissa vastauksissa yhteistyö oli kuitenkin toisissa kunnissa hyvin toimivaa, mutta toisissa oli myös haasteita. Nähtiin, että nuorten oli haastavaa päästä mt- ja päihdepalveluiden piiriin. Haasteita koettiin olevan myös tietojen siirtämisen ja yhteisen ajan löytymisen kanssa. Sote alan toimijoilta toivottiin näkemystä sille, että nuorten työpajatyöskentely on tavoitteellisenä työnä, jota toteutetaan toiminnallisin menetelmin. Päihdepalvelujen osalta toivottiin hyvää rajapintaa ja rinnalla olevaa ammattimaista päihdepalvelua. Koettiin myös, että sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaiden määrä on ollut kasvussa.

Suurta huolta aiheutti myös se, että pitkä kehittämistyö ei valuisi hukkaan tai häviäisi sopimusasiaan. Toivottiin myös mahdollisimman varhaista tietoa muuttuvista tekijöistä hyvinvointialueen muutoksessa, että toimintaan ja toimijan pätevyyyteen pystytään tekemään mahdolliset tarvittavat muutokset ajoissa.

Ohjaamotoiminta 2020

Ohjaamo toiminta sijoittuu Työ- ja elinkeinoministeriön alle. Mutta Ohjaamoita löytyy hallinnollisesti työllisyyden sekä nuorisotyön alta esim. alueen lippulaiva Byströmin Ohjaamo. Ohjaamo on alle 30-vuotiaiden matalan kynnyksen palvelupaikka, jossa toimii eri hallinnonalojen peruspalveluja ja laajaa yhteistyöverkostosta. Ohjaamoissa tuetaan eri nivelvaiheissa olevia nuoria, tarkoituksena edistää koulutukseen ja työelämään kiinnittymistä. Ohjaamossa tehdään henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta sekä annetaan tukea elämänhallintaan, urasuunnitteluun, sosiaalisten taitojen ja valmiuksien kehittämiseen sekä kouluttautumiseen ja työllistymiseen. (ohjaamo.fi)

Ohjaamoja on noin 70 eri puolilla Suomea, Pohjois-Pohjanmaalla niitä on kuusi kappaletta (Oulu, Kalajoki, Muhos, Ylivieska, Haapajärvi & Kärsämäki ja Kempele) ja toiminta ulottuu jokaisen maakunnan alueelle. Ohjaamoissa työskentelee yhteensä yli 1000 eri alojen ammattilaista. Neljä yleisintä nuorten käyttämää palvelua vuonna 2020 olivat työ ja yrittäjyys (noin 28 000 kyselyä), koulutus ja opiskelu (noin 20 300 kyselyä), hyvinvointi ja oma terveys (noin 12 200 kyselyä) sekä oma talous (noin 11 500 kyselyä). (ohjaamo.fi, valtakunnalliset ohjaamo tilastot)

Kuinka yhteistyö toimii Ohjaamo työntekijöiden ja sote-toimijoiden kesken?

Kysymykseen, Kuinka yhteistyö toimii Ohjaamo työntekijöiden ja sote-toimijoiden kesken? Mukaan luetaan oppilashuolto, terveystalvelut, sosiaalipalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut vastattiin seuraavasti. Asteikko 1-5 oli annettu seuraavasti erittäin huonosti-melko huonosti-neutraalisti-melko hyvin –erittäin hyvin. Vastaaajien määrä kysymykseen oli 3 kappaletta.

Keskiarvot vastauksista:

Tiedonkulku asiakasohjauksessa 4,7

Mahdollinen työparityöskentely 4,3

Monialainen yhteistyö 4,3

	Erittäin huonosti	Melko huonosti	Neutraalisti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	Keskiarvo
Tiedonkulku asiakasohjauksessa	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	4,7
Mahdollinen työparityöskentely	0,0%	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%	4,3
Monialainen yhteistyö	0,0%	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%	4,3

Kun pyydettiin avaamaan avoimen vastauksen kautta yhteistyötä, viidestä vastauksista nousi seuraavaa:

Yhteistyö

- Työskentely sujuu hyvin (5 pv viikossa), koska Ohjaamoon on sijoitettu sosiaali- ja terveystalon työntekijöitä. Päihdetyö tavoitettavissa - Ohjaamosta kerran viikossa.
- Työparityöskentely toimii Ohjaamon sisällä erittäin hyvin
- Monialainen yhteistyö toimii Ohjaamon sisällä kiitettävästi
- Ohjaamotoiminta ei jatkunut hankkeen jälkeen

Yhteenveto: Ohjaamoissa yhteistyön sote-toimijoiden kanssa koetaan toimivan melko tai erittäin hyvin, jopa kiitettävästi tiedonkulussa, monialaisessa yhteistyössä sekä työparityöskentelyssä.

Kuinka yhteistyö toimii nuorten ohjaus- ja palveluverkostotyön ja sote-toimijoiden kesken?

Kysymykseen, Kuinka yhteistyö toimii nuorten ohjaus- ja palveluverkostotyön ja sote-toimijoiden kesken? Mukaan luetaan oppilashuolto, terveyspalvelut, sosiaalipalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut vastattiin seuraavasti. Asteikko 1-5 oli annettu seuraavasti erittäin huonosti-melko huonosti-neutraalisti-melko hyvin –erittäin hyvin. Vastaaajien määrä kysymykseen oli 15 kappaletta.

Keskiarvot vastauksista:

Monialainen yhteistyö 3,1

	Erittäin huonosti	Melko huonosti	Neutraalisti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	Keskiarvo
Monialainen yhteistyö	0,0%	20,0%	46,7%	33,3%	0,0%	3,1

Kun pyydettiin avaamaan avoimen vastauksen kautta yhteistyötä, kahdeksasta vastauksista nousi seuraavaa: kolmen teeman (yhteistyö, tiedonkulku ja haasteet) alle seuraavaa:

Yhteistyö

- Työntekijät kohtaavat joka kolmas viikko säännöllisissä kokouksissa. Asialista on muokkautunut toimivaksi.
- Monialaisen yhteistyön kokoukset tulisi nähdä paikkana tehdä ja toteuttaa omaa työtä, eikä niin että käyn palaverissa, jos omilta töiltäni ehdin.
- Monialaisen yhteistyön merkityksen näkeminen lähtee johdosta. Jos yhteiset tapaamiset priorisoidaan kärkeen ja työntekijälle annetaan lupa siirtää muita työtehtäviä, jotta pääsee kokouksiin, mahdollistuu monialaisen yhteistyön tekeminen uudella tavalla.
- Enemmän yhteistyötä.

Tiedonkulku

Hankalaa saada oikeita yhteyshenkilöitä kiinni.

Haasteet

- Haasteita aiheuttaa myöskin tässä kohdassa erilaiset käytänteet, sekä ohjausverkoston toimimattomuus. Asioista yleensä kyllä puhutaan ja ne kirjataan mutta ne eivät johda ns. mihinkään konkreettiseen lopputulokseen.
- Sitoutumisen puute vaikeuttaa yhteistyötä. Useinkaan työntekijöiden toimenkuvaan ei ole varattu aikaa verkostoyhteistyölle. Näin ollen työntekijöiden on haastavaa sitoutua toimintaan ja päästä tapaamisiin, koska aina tuntuu olevan muita kiireellisiä työtehtäviä.
- Asiakastyö verkostossa sujuu hyvin, yhteiset kokoontumiset ontuvat koska väki ei pääse paikalle.
- Yhteistyö sosiaalipuolen toimijoiden on haastavaa, kun nämä toimijat eivät ehkäpä resurssien puitteissa käy vuorovaikutteisia keskusteluja. Terveystoimintapuolen palvelujen kanssa tämä korostuu entisestään.
- Meillä ohjaus- ja palveluverkosto (vaikka onkin lakisääteinen) ei ole kokoustanut pitkiin aikoihin.

Yhteenveto: Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston ja sote toimijoiden välisestä yhteistyön toimivuudesta vastattiin melko huonosti kolmen kunnan kohdalla. Toisissa kunnissa on selkeä sykli ja toiminta kokousten suhteen. Kuitenkin toivottiin, että monialaisen yhteistyön kokoukset nähtäisiin paikkana tehdä ja toteuttaa omaa työtä ja niiden priorisointi tulisi nostaa tärkeäksi, myös johdon taholta. Myös konkreettia toivottiin sekä sitoutumista työskentelyyn.

Mitä Hyvinvointialueeseen siirtyminen 2023 tammikuussa tarkoittaa teidän työssänne konkreettisesti? Millaista tukea toivotte siirtymävaiheessa?

Kysymykseen, Mitä Hyvinvointialueeseen siirtyminen 2023 tammikuussa tarkoittaa teidän työssänne konkreettisesti? Millaista tukea toivotte siirtymävaiheessa? vastauksia oli 17 kappaletta ja kysymykseen vastattiin seuraavasti.

Tukea yhteistyöhön ja yhteiseen kehittämistyöhön

- Tukea tarvittaisiin yhteisien käytänteiden ja toisten työmuotojen tunnetuksi tekemiseen. Tiivistä yhteistyötä palvelujen "löytämiseksi".
- Yhteistyön jatkuminen vähintään nykyisellä tasolla.
- Tukea kaivataan jo vuoden 2022 aikana siihen, että työntekijät tulevat toisilleen tutuiksi. Toimivan verkostotyön edellytykset ovat tunteminen, sitoutuminen ja luottamus. On tärkeää, että jo ensi vuoden aikana työntekijät tutustuvat, jotta yhteistyö voi käynnistyä -23 vuoden alusta.
- Yhteistyö sote-palveluiden kanssa on edelleen tärkeässä roolissa nuorten palveluissa ja niiden kehittämisessä. Kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen hyvinvointialueiden hoidettavaksi vaikuttaa kuitenkin kunnan mahdollisuuksiin tuottaa nykyisenkaltaisia monipuolisia työpajapalveluita nuorille, koska tällä hetkellä suurin osa nuorten työpajatoiminnan asiakkaista on palvelussa kuntouttavan työtoiminnan sopimuksilla
- Kuntakokeilujen nuorten palveluiden henkilöstö tarvitsee tässä kaaoksessa tukea monialaisen verkostoyhteistyön tiivistämistä, ettei tulevat muutokset heikentäisi asiakkaiden palveluita jo ennen ja jälkeen siirtymisen (mm. päihde-, mielenterveys- ja sosiaalityön palveluissa)

- Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen on Oulussa toteutettu eri lailla kuin suurimmassa osassa muuta Suomea. Työtä ja vastuuta on jaettu eri tavalla kuin muualla. On mahdollista, että emme nykyisellä toimintamallillamme pysty tarjoamaan riittävän laajaa palvelua, esim. kilpailutukseen tai palvelusetelijärjestelmään.
- Yhteistyö sote-toimijoiden kanssa voi olla haastavampaa.
- Toivon, että hyvinvointialueen työntekijät tekevät aidosti vuorovaikutteista työtä kunnan sivistys- ja hyvinvointi toimialojen kanssa yhdessä, myös nuorisotoimen.
- Tuntuu, että valmistelu on vielä hyvinkin vaiheessa, joten konkreettiset vaikutukset näkynevät vasta tulevaisuudessa. Etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan osalta toivoisin, että työt jatkuvat edelleen meidän omien vahvuuksien kautta. Yhteistyö muiden toimijoiden kesken on ollut aikaisemminkin hyvää. Toivon, että sitä ei uusi byrokratia ainakaan heikennä.

Tukea oman työn kuvaamisesta ja työn arvostuksen nostamiseen

- Lisäksi tukea olisi hyvä saada nuorisotyön palvelujen kuvaamiseen, jotta osataan sote-toimijoille kertoa, että mitä nuorisotyöllä on tarjota. Voisi olla hyvä, että palveluja kuvataan samankaltaisesti koko maakunnan tasolla.
- Toivon tukea siihen, kuinka saan kunnassa nostettua nuorisotyön merkityksen/arvostuksen tarpeeksi ylhäälle kaikkien päättäjien keskuudessa.
- Työtä on kyllä tähän asti arvostettu ja pidetty merkittävänä

Tukea tiedonkulkuun

- Tällä hetkellä kunnat ja työpajan henkilöstö tarvitsisi selkeää tietoa ja tukea muutostyöhön.
- Tietoa kaivataan siitä, mitä hyvinvointialueeseen siirtyminen tuo tullessaan, mielellään mahdollisimman hyvissä ajoin.
- Mutta kun ei ole oikein kunnolla tietoa siitä, että miten tämä siirtymä tulee menemään ja sujumaan niin siihen kaipaisi tietoa. :D
- Tarvitsisimme mahdollisimman aikaisin tietoa tulevasta työpajatoiminnan järjestämis- ja hankkimismalleista, pystyäksemme joko itse tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa tarjoamaan sopivia palveluja. Sinällään meillä kuitenkin on paljon annettavaa. Olemme pitkäaikainen ja kohtalaisen suurikin toimija Oulussa.
- Tiedottamisen toivotaan olevan avointa.

Muita ajatuksia

- Toimijataho muuttuu
- En usko tulevan suuria muutoksia/ Vaikea vielä sanoa/ En tiedä / Ihan vielä ei ole tietoa, miten tulee vaikuttamaan / Emme tiedä konkreettisia vaikutuksia.
- Paljon tietenkin kuulee puhetta, että palvelut keskittyy ja reuna-alueet kärsivät.
- Luulemme että etsivässä nuorisotyössä ja nuorten työpaja toiminnassa asiakasmäärät saattavat nousta.

Yhteenveto: Tukea muutokseen toivottiin jo vuoden 2022 puolella yhteistyössä alueen toimijoiden kesken. Todettiin, että aitoa yhteistyötä ja tutustumista ja palvelujen tutuksi tekemistä tarvitaan, myös oman työn kuvaamista tarvitaan. Nähtiin tärkeänä, ettei yhteistyö mt- ja päihdepalvelujen osalta huononisi. Selkeää tietoa tarvitaan tulevasta ja mahdollisista muutoksista tarvitaan sekä tukea muutostyöhön. Monet vastaajat eivät olleet tietoisia, mitä muutoksia hyvinvointialueuudistus tuo.

Mitä huolia nousee hyvinvointialueuudistuksesta nuorisotyön, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajatoiminnan tai ohjaamo toiminnan suhteen?

Kysymykseen, Mitä huolia nousee hyvinvointialueuudistuksesta nuorisotyön, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajatoiminnan tai ohjaamo toiminnan suhteen? vastauksia oli 17 kappaletta ja kysymykseen vastattiin seuraavasti.

Huolta yhteistyöstä ja yhteisestä kehittämistyöstä

Kuntouttava työtoiminta

- Kuntouttavan toiminnan järjestyminen, Miten nuoret ohjautuvat palvelun piiriin?
- Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille, tarkoittaako tämä, että kaupungin työpajatoimintaan ei voida enää ottaa nuoria kuntouttavan työtoiminnan tai sosiaalisen kuntoutuksen päätöksellä?
- Kunnan mahdollisuus tuottaa työpajapalveluita nuorille? Nuorten matalankynnyksen/kuntouttavan työtoiminnan palveluiden saatavuus ja saavutettavuus hyvinvointialueilla. Kunnan ja Hyvinvointialueiden monialainen yhteistyön sujuvuus ja muutoksen tuomat haasteet.
- Haastetta tulevaisuuden suunnitteluun tuo epävarmuus nuorten työpajatoiminnan sijoittumisesta hyvinvointialueiden käynnistymisen myötä.
- Huolena on kuntouttavan työtoiminnan jatkuminen eli nuoret ovat nuorten työpajatoiminnassa kuntouttavan työtoiminnan sopimuksilla.
- Kaupungin nuorten työpajatoiminnan jatkuvuus kuntouttavan työtoiminnan osalta päättyy. Se vaikuttaa suuresti koko työpajan tulevaisuuteen.

Palvelujen resursointi ja sijainti

- Palvelujen saatavuus esim. mielenterveyspalvelut (vastaus koskee nuorisotyötä ja etsivää nuorisotyötä).
- Psykologipalveluiden riittävyys ja mielenterveyspalveluiden resursointi
- Siirtykö nuorten palvelut aina vaan kauemmaksi.
- Että nämä tärkeät lähipalvelut unohtuvat uudistuksessa. Olemassa oleviin käytänteisiin tulee katkoksia pahimmassa tapauksessa vuosiksi.
- Palveluihin satsattua resurssia ei hyödynnetä yhteistyössä
- Huolena palveluiden ja hallinnon mahdollinen siirtyminen sote-alueelle ja yhteistyö sujuvuus.
- Nuorten työpajatoiminta tulisi säilyttää paikallisesti.
- Huolettaa, toimiiko monialainen yhteistyö enää niin saumattomasti, kuin aikaisemmin. Voi olla, että yhteistyön tekeminen hankaloituu.
- Pelkäämme että emme saa resursseja pikkukuntaamme sekä yhteistyö esim. kuraattorin kanssa vaikeutuu.

Huolta työn arvostuksesta

- Myöskin toivotaan, ettei nuoria sysätä vain meidän vastuulle, jolloin yhteistyössä on vain yksi toteuttaja. Nytkin paljon jo tarjottaisiin nuorisotyölle tukiohjaaja toimintaa.
- Lähdetään keksimään pyörää uudestaan ja luomaan mahdollisesti havaittuihin palvelutarpeisiin täytettä muistamatta, että nuorisotyö on vastaavanlaista palvelua jo tuottanut.

Huolta tiedonkulusta

- En tiedä mikä tilanne tulee olemaan esim. vuoden päästä tähän aikaan.
- Entistä tärkeämpää saada kentän tasolle työnyrkkejä, joissa vaihdetaan tietoa.

Muita ajatuksia

- En ole tällä hetkellä oman kunnan osalta tästä huolissaan.
- Nuorten eriarvoisuus pienten ja isojen kuntien välillä vain kasvaa.

Yhteenveto: Kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen hyvinvointialueeseen työksi mietitytti montaa vastaajaa. Huolta aiheuttaa se, että nuorten työpajatoimintaa, jota on systemaattisesti kehitetty kymmeniä vuosia lakkaisi olemasta. Mikä taho voi pyörittää satoja nuoria, jos toimintaa ei voi kunta tai kaupunki enää tuottaa? Tulevaisuuden suunnittelu koettiin hankalaksi. Nuorten työpajatoiminnan sijoittuminen hyvinvointialueiden käynnistymisen myötä mietityttää paljon.

Palvelujen resursointi mietityttää myös paljon ja se, jääkö palvelut lähipalveluiksi? Huolta aiheuttaa myös se, että saavutetut palveluketjut ja yhteistyö katkeavat muutoksen myötä.

Mitä toiveita nousee hyvinvointialueuudistuksesta nuorisotyön, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajatoiminnan tai ohjaamo toiminnan suhteen?

Kysymykseen, Mitä toiveita nousee hyvinvointialueuudistuksesta nuorisotyön, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajatoiminnan tai ohjaamo toiminnan suhteen? vastauksia oli 14 kappaletta ja kysymykseen vastattiin seuraavasti.

Toiveet yhteistyöstä ja yhteisestä kehittämistyöstä

- Ihmislähtöisempi toimintaote myös muilla kuin nuorisotyössä
- Tiivis yhteistyö on tärkeää.
- Toiveena, että alle 30 v. nuorten asiakasohjausta voitaisiin jatkaa edelleen hyödyntäen työpajatoiminnan ja Ohjaamon palvelutarjontaa.
- Otetaan nuorisotyön edustajat mukaan suunnittelupöytäan alueittain (Rannikko, Oulun eteläinen jne.). Miten esim. PSAVIN nuorisotyönkoordinaattoria on hyödynnetty. Annetaan mahdollisuus tälle muutokselle ja luodaan yhteistyössä täysin uusia vaikuttavia ja nuorten tarpeita vastaavia toimintatapoja.
- Selkeät rakenteet ja toimintatavat. Asiantuntijoiden välinen vuoropuhelu ja monilainen yhteistyö. Palveluiden saatavuus, saavutettavuus.
- Toivoisimme mahdollisuutta pitkäjännitteisempään kehittämiseen. Nyt on menty sopimuksissa niin kuntouttavan työtoiminnan osalta kuin myös nuorten yksilöohjauksen (AVI:n valtionavustus) osalta vuosi kerrallaan. Haluaisimme kehittää toimintaamme ja henkilökuntamme osaamista pitkäjännitteisemmin. Tämän uskomme vaikuttavan myös toiminnan tuloksiin ja vaikuttavuuteen.

- Esim. ohjaamotoimintaan toivoisi saada tukea. Olen kuullut paljon hyvää, mutta tiukan resurssin vuoksi meillä ei ole esim. vielä polkaistu toimintaa käyntiin, kun on vähän katsottu rahoittajan perään.
- Toiveena on juurikin se, että moniammatillinen yhteistyö olisi saumatonta, kuten tällä hetkellä.
- Käytänteiden yhtenäistyminen toimijoiden kesken. Tässä vaiheessa vaikeaa vielä hahmottaa sen tarkempia toiveita.
- Toivomme aitoa yhteistyötä ja ettei lainsäädännön taakse mennä piiloon miettiessä yhteistyötä.
- Nuorisotyön roolin vahvistaminen. Toimijoiden tekemä nuorisotyö on tavoitteellista, toiminnallista ja ryhmissä tapahtuvaa hyvinvointityötä.

Palvelujen resursointi ja sijainti

- Että palvelut pysyvät kunnissa edes samoina kuin tällä hetkellä ja sitä että seutukunnallinen yhteistyö säilyy samana ja toivottavasti myös laajenee.
- Ko. palvelut tulisi turvata myös pienille kunnille. Tällä hetkellä se ei näytä olevan okm tahtotila.
- Nuorille tulisi taata matalakynnyksen palvelut myös harvaanasutulla alueella.

Muita ajatuksia

- Hyvinvointialueen toiminnan pakkouudistavat paikallisten toimijoiden aikaisempia työmuotoja

Yhteenveto: Nähdään tärkeänä olla mukana pitkäjänteisessä yhteiskehittämisessä nuorisotyön ammattilaisena, nuorisotyön roolia vahvistaen. Toivottiin selkeitä rakenteita ja yhtenäisiä toimintatapoja sekä asiantuntijoiden välistä vuoropuhelua ja monialaista yhteistyötä. Toiveena oli myös, että alle 30 v. nuorten asiakasohjausta voitaisiin jatkaa edelleen hyödyntäen työpajatoiminnan ja Ohjaamon palvelutarjontaa. Kentältä myös terveiset, että muutokselle annetaan mahdollisuus ja luodaan yhteistyössä täysin uusia vaikuttavia ja nuorten tarpeita vastaavia toimintatapoja sekä tehdään tavoitteellista, toiminnallista ja ryhmissä tapahtuvaa hyvinvointityötä.

